

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/234/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313214485
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4313214485.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcov: v 1. rade L. E., bytom P. XXX, v 2. rade H. S., bytom X., N. X, v 3. rade O. S., bytom X., N. 6, za účasti vedľajšieho účastníka: Občianske združenie Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov, so sídlom Košice - Staré mesto, Škultétyho 3, IČO: 42 249 708, zastúpený: JUDr. Darina Solárová, advokátka, so sídlom Košice, Škultétyho 3, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Martin Timcsák, advokát, s.r.o., so sídlom Bratislava, Zámocké schody 2/A, IČO: 44 430 043, o zrušenie rozhodcovských rozsudkov, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 7. januára 2014 č. k. 9C/273/2013-156, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Levice (súd prvého stupňa) napadnutým uznesením zo dňa 07. 01. 2014 č. k. 9C/273/2013-156 rozhodol, že vstup vedľajšieho účastníka Občianske združenie „Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov“, so sídlom Košice - Staré mesto, Škultétyho 3, je prípustný. Zároveň zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 93 ods. 1, 2, a 3 Občianskeho súdneho poriadku. Poukázal na to, že žalobcovia sa žalobou podanou dňa 24. 07. 2013 domáhali voči žalovanému zrušenia rozhodcovských rozsudkov. Dňa 24. 07. 2013 vstúpilo do konania na strane žalobcov Občianske združenie Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov so sídlom Košice - Staré mesto, Škultétyho 3. Žalovaný v podaní zo dňa 17. 10. 2013 vyjadril svoj nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. Podľa žalovaného vstupom do konania by vedľajší účastník získal informácie o citlivých údajoch týkajúcich sa spotrebiteľa ako aj účastníka konania a došlo by tak k porušovaniu ústavného práva žalobcov na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním a zneužívaním údajov žalobcov. Poskytovaním informácií vedľajšiemu účastníkovi by došlo k porušovaniu čl. 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a ústavných práv žalobcov a žalovaného garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a taktiež k porušovaniu príslušných ustanovení zákona o ochrane osobných údajov. Súčasne navrhol, aby súd prerušil konanie až do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci súladu ust. § 93 ods. 2 OSP s čl. 19 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky vedenej pod sp. zn. Rvp 8830/2013.

Vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení z 03. 12. 2013 k námietke žalovaného proti účasti vedľajšieho účastníka uviedol, že Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby sa aj odborne spôsobilý účastník konania mohol dať zastúpiť advokátom. Poukázal na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/169/2012. Odňatím možnosti vedľajšieho účastníka dať sa v konaní pred súdom zastúpiť by došlo k odňatiu jeho procesného práva na zastúpenie advokátom. Žalobcovia v 1. až 3. rade v písomnom vyjadrení zo 04. 10. 2013 dali súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na stranu žalobcov. Vedľajší účastník vstúpil do konania na stranu žalobcov z vlastného podnetu písomným oznámením, že vstupuje do konania. Žalovaný navrhol nepripustiť vedľajšieho účastníka do konania, v dôsledku čoho o tejto námietke rozhodoval súd. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že vstup vedľajšieho účastníka do konania v predmetnej právnej veci je prípustný. Občianske združenie Právne

služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov je právnická osoba zapísaná v Registri občianskych združení MV SR, predmetom činnosti ktorej je ochrana práv spotrebiteľa. Právo vstúpiť do konania, či už na strane žalobcov alebo na strane žalovaného je dané samotnou dikciou zákonného ustanovenia § 93 OSP. V prejednávanej veci vedľajší účastník vstúpil do konania na stranu žalobcov (spotrebiteľov), ktorých práva chce ochraňovať. S účinnosťou od 15. 10. 2008 zákon zaviedol skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní s tým, že nemusia preukazovať hmotnoprávny záujem na výsledku konania. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný zákon, keď ako vedľajší účastník vystupuje právnická osoba, predmetom činnosti ktorej je ochrana spotrebiteľských práv podľa zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Obavy žalovaného z možného zneužitia osobných údajov považoval súd za nedôvodné a uviedol, že ak by došlo k zneužitiu osobných údajov alebo iných ústavných práv účastníka v tomto konaní, hrozí narušiteľovi vyvodenie príslušných konzekvencií. Následne dali žalobcovia písomný súhlas s účasťou vedľajšieho účastníka v konaní na ich strane v súlade s ust. § 93 ods. 3 OSP. Vzhľadom k uvedenému súd nevzhladol dôvod na prerušenie konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania a zamietol návrh na prerušenie konania.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uznesenie súdu prvého stupňa považuje za nezákonné, nepreskúmateľné a vychádzajúce z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Z oznámenia o vstupe občianskeho združenia bolo zrejmé, že sa združenie nechalo v konaní zastúpiť advokátkou JUDr. Darinou Solárovou. Poukázal na to, že predmetom činnosti spotrebiteľského združenia je ochrana práv spotrebiteľom a vzhľadom na takto vymedzený predmet činnosti združenia je odôvodnený predpoklad, že disponuje takými odbornými znalosťami, ktoré združeniu umožňujú hájiť záujmy spotrebiteľov na zodpovedajúcej úrovni. Odbornosť a spôsobilosť združenia, ktoré má vystupovať ako ochranca spotrebiteľských práv spochybňuje samotná skutočnosť, že spotrebiteľské združenie sa v konaní nechalo zastúpiť advokátom, teda možno pochybovať o tom, či je z hľadiska odborného spôsobilé naplniť účel účasti, ktorou je ochrana spotrebiteľa. Vzhľadom k uvedenému žalovaný nesúhlasil a naďalej nesúhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka, spotrebiteľského združenia, do súdneho konania. Rozhodnutie súdu, ktorým bol vstup vedľajšieho účastníka do konania pripustený považuje za nesprávne. Pokiaľ ide o návrh na prerušenie konania poukázal na konanie vedené pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 8830/2013, ktoré inicioval Okresný súd Brezno, v ktorom sa rieši otázka, či sú spotrebiteľské združenia oprávnené vstupovať do súdnych konaní a v ich rámci sa oboznamovať s osobnými údajmi ako aj inými okolnosťami, ktoré v priebehu súdneho konania vyjdú najavo. Toto konanie pred Ústavným súdom SR môže mať priamy vplyv na ustálenie okruhu účastníkov konania v prejednávanej veci. Nesprávne určenie účastníkov môže byť dôvodom zmätočnosti rozhodnutia vo veci samej, resp. by v danom prípade mohlo viesť k porušeniu základných práv účastníkov konania zakotvených v čl. 19 Ústavy. S poukazom na tieto dôvody žiadal prerušiť konanie vedené pred Okresným súdom Levice sp. zn. 9C/273/2013 až do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. 8830/2013. Nesprávne určenie okruhu účastníkov konania súdom v tomto konaní je takou procesnou vadou konania, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia Okresného súdu Levice. Od konania vedeného na Ústavnom súde závisí aj konečné určenie okruhu účastníkov tohto konania a ide preto o otázku, ktorú okresný súd nie je oprávnený riešiť. Právny záver súdu prvého stupňa, že vyriešenie tejto otázky nemá význam pre rozhodnutie vo veci samej, je pre uvedené dôvody nesprávny, rovnako ako aj právny záver, že súd pripúšťa vstup združenia do konania. Súd prvého stupňa sa vo svojom odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie, že nie je dôvod konanie prerušovať, keďže vedľajší účastník do tohto konania vstúpil v súlade s ust. § 93 OSP na výzvu žalobcov. Súd neuviedol, čo ho viedlo k zamietnutiu návrhu, resp. akou úvahou postupoval. Z uvedeného dôvodu považuje rozhodnutie za nedostatočne zdôvodnené. Záverom uviedol, že rozhodnutie o neprerušení konania je nesprávne, keďže výsledok konania prebiehajúceho pred Ústavným súdom SR má význam pre prejednanú vec bez ohľadu na to, či súd už o pripustení vstupu vedľajšieho účastníka rozhodol alebo nie. Vzhľadom k uvedenému mal za to, že napadnuté uznesenie trpí viacerými vadami, ktoré sú dôvodom na jeho zrušenie pre nezákonnosť a nepreskúmateľnosť.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného vedľajší účastník uviedol, že napadnuté uznesenie považuje za vecne správne v zmysle ust. § 219 ods. 1 OSP. Dodal, že žalovaný de facto navrhol súdu, aby Združenie odoprel jeho ústavné práva. Odňatím možnosti vedľajšieho účastníka dať sa v konaní pred súdom zastúpiť by došlo k odňatiu základného procesného práva na zastúpenie advokátom. Taktiež uviedol, že žalovaný je ekonomicky silná spoločnosť, ktorá môže disponovať právnym oddelením a nemusí žiadať o pomoc advokátske kancelárie. Pokiaľ ide o návrh na prerušenie konania v dôsledku začatého konania pred Ústavným súdom SR vedľajší účastník uviedol, že združenie nevstúpilo do

konania na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ale na podnet žalobcov a disponuje riadne udeleným súhlasom na spracovanie osobných údajov. Úrad na kontrolu osobných údajov na podnet žalovaného vykonal v Združení práve za týmto účelom kontrolu, s tým, že nezistil žiadne pochybenie a vzhľadom k uvedenému považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie odporcu (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Koncepcia ustanovenia § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasti práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom uznesení, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať (§ 219 ods. 2 OSP).

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 OSP do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd uvádza, že zákon umožňuje, aby sa v sporovom konaní zúčastnil na strane navrhovateľa alebo odporcu vedľajší účastník. Môže sa tak stať buď na výzvu účastníka konania alebo na podnet samotného vedľajšieho účastníka, a to kedykoľvek od okamžiku začatia konania až do vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu. Súd sa zaoberá prípustnosťou vedľajšieho účastníctva len za predpokladu, že niektorý účastník namietne neprípustnosť takéhoto vstupu. Vedľajší účastník je v konaní treťou osobou a ako tretia osoba môže vstúpiť do konania kedykoľvek od okamihu jeho začatia až do vyhlásenia rozsudku súdu druhého stupňa. Podmienkou vstupu tretej osoby ako vedľajšieho účastníka je jej právny záujem na výsledku sporu toho účastníka, ku ktorému pristupuje. Pri vstupe tretia osoba nemusí predkladať tvrdenia, ktorými zdokumentuje okolnosti svedčiacie o jej právnom záujme na výsledku sporu. Až keď niektorý účastník namietne neprípustnosť tohto vedľajšieho účastníctva, musí táto osoba potrebné skutočnosti prezentujúce svoj právny záujem preukázať.

V predmetnej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. V priebehu konania bolo súdu prvého stupňa dňa 24. 07. 2013 doručené podanie, v ktorom do konania na strane žalobcov ako vedľajší účastník vstúpilo občianske združenie Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov. Následne bola zo strany žalovaného vznesená námietka neprípustnosti vedľajšieho účastníctva, o ktorej súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že pripustil, aby do konania vstúpilo predmetné združenie.

Odvolací súd zastal k predmetnej veci rozhodné stanovisko, v rámci ktorého sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa. Má za to, že samozrejmosťou súčasťou pôsobenia právnických osôb, ktorých predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa podľa osobitných predpisov, je aj pomoc účastníkovi súdneho sporu z pozície vedľajšieho účastníka. Tieto subjekty nie sú povinné preukazovať naliehavý právny záujem na výsledku konania. Ich oprávnenie byť vedľajším účastníkom vyplýva priamo z rozoberaného zákonného ustanovenia v spojení s konkrétnym osobitným zákonom. Odvolací súd má ďalej za to, že združenie

ako právnická osoba zameraná na ochranu spotrebiteľa vstúpila do tohto sporu legitímne. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný zákon. V prípadoch sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv a záujmov je potrebné vychádzať z ustanovení zákona č. 205/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (uznesenie NS SR zo dňa 14. 02. 2013, sp. zn. 6Cdo/320/2012), ktoré umožňujú, aby do konania týkajúcich sa spotrebiteľských sporov vstupovali spotrebiteľské združenia. Okrem iného je potrebné zdôrazniť, že aj samotní žalobcovia v písomnom vyjadrení zo dňa 04. 10. 2013 dali súhlas na vstup vedľajšieho účastníka na stranu žalobcov.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ OSP, pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Odvolačný súd uvádza, že ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ OSP upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, resp. voľbu súdu, ktoré z jednotlivých opatrení (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, riešenie tzv. predbežnej otázky) slúžiacich účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania, je ale potrebné podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 OSP) a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv účastníkov konania rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 21. 10. 2010, sp. zn. 3 Cdo 150/2010).

Na prerušenie konania v zmysle citovaného ustanovenia zákona by bol dôvod v prípade, že by išlo o takú otázku, ktorú súd nie je oprávnený riešiť, pretože spadá do právomocí iného orgánu, napr. aj Ústavného súdu SR, prípadne ak prebieha konanie o takejto otázke, ktorá v konečnom dôsledku môže mať vplyv na rozhodnutie vo veci. Takou by bola okolnosť alebo skutočnosť, ktorá má vplyv priamo na merito veci. Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sudcovia sú pri výkone funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. V tomto ustanovení sú vymedzené pramene práva, ktoré je povinný sudca rešpektovať. Všeobecne záväznú sú aj rozhodnutia Ústavného súdu SR vydané v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy SR. Okrem takto vymenovaných prameňov práva je sudca pri rozhodovaní konkrétnej veci viazaný aj právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR na základe návrhu súdu a právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu.

Žiaden právny predpis teda explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR vydaným v inej veci (teda nad rámec viazanosti právnym názorom v rámci opravného konania), dokonca ani povinnosť byť viazaný stanoviskom publikovaným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Z toho vyplýva záver, že súdne rozhodnutie (judikát) nie je prameňom práva, je len zdrojom argumentačnej sily pre zabezpečenie ústavne súladnej aplikácie a interpretácie právnych noriem.

Podľa § 135 ods. 1 OSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 109 ods. 1 písm. b/). Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovanom konaní.

V danej veci dňa 17. 10. 2013 žalovaný podal návrh na prerušenie konania do skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. Rvp 8830/2013. Návrh na prerušenie konania zdôvodnil tým, že na Ústavnom súde SR sa rieši otázka oprávnenosti vstupu spotrebiteľských združení do súdneho konania.

Odvolačný súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že prebiehajúce konanie na Ústavnom súde SR nie je dôvodom na prerušenie konania pred všeobecným súdom. Všeobecný súd s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia je viazaný rozhodnutiami ústavného súdu iba ohľadom posúdenia, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, prípadne rozhodnutiami, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. V tomto prípade takéto rozhodnutie Ústavného súdu SR vydané nebolo, preto viazanosť všeobecného súdu takýmto rozhodnutím nenastala.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.